

ŚREDNIOWIECZE Polskie i Pomorsze

Tom 8 (12)

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2016

ŚREDNIOWIECZE
Polskie i Powszechne

Tom 8 (12)

NR 3551

ŚRĘDNIOWIECZE Polskie i Pomorskie

Tom 8 (12)

pod redakcją
Jerzego Sperki i Bożeny Czwojdrak

Wydawnictwo
Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2016

Redaktor serii: Historia
Sylwester Fertacz

Recenzenci

dr Witold Brzeziński (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)
dr hab. Tomasz Galuszka (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie)
dr hab. Krzysztof Kaczmarek, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr Piotr Rabiej (Uniwersytet Jagielloński)
prof. dr hab. Jerzy Rajman (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)
dr hab. Krzysztof Skwierczyński (Uniwersytet Warszawski)
prof. dr hab. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski)
dr Dorota Żurek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie)

Rada Naukowa

Jerzy Sperka
Idzi Panic
Bożena Czwojdrak
Jakub Morawiec
Sobiesław Szybkowski
Stanisław Sroka
Leontij Wojtowycz

Sekretarz Redakcji
Jakub Morawiec

Publikacja jest dostępna w wersji internetowej:

Baza Czasopism Humanistycznych i Społecznych
www.bazhum.pl

Central and Eastern European Online Library
www.ceeol.com

Treść

Wykaz skrótów instytucji, czasopism, publikacji, serii wydawniczych i wydawnictw źródłowych stosowanych przez autorów w niniejszym tomie . . .	9
--	---

Artykuły

<i>Monika Juzepczuk</i> : Kult relikwii św. Waldeberta w opactwie w Luxeuil w X wieku w świetle <i>Miracula sanctorum Waldeberti et Eustasii</i>	13
<i>Марія Гаврилишин</i> : Шлюб англійського принца Едварда Вигнанця у контексті європейської політики Ярослава Мудрого	46
<i>Sverrir Jakobsson</i> : From Charismatic Power to State Power: The Political History of Iceland 1096—1281	56
<i>Santiago Barreiro</i> : The Role of Honour in <i>Egils saga</i>	75
<i>Marion Poilvez</i> : <i>Vár lög</i> : Outlaw Communities from <i>Jómsvíkinga saga</i> to <i>Harðar saga</i>	90
<i>Robert Bubczyk</i> : Ciekawość świata średniowiecznego dworzanina i klerka. Walter Map i jego peregrynacje w służbie Henryka II Plantageneta	108
<i>Leontij Woytowycz</i> : Lew Daniłowicz i walka o tron krakowski w ostatniej ćwierci XIII wieku	117
<i>Karolina Supernak</i> : Kilka uwag o powołaniu księcia Władysława Opolskiego na tron krakowski w 1273 roku	132
<i>Jerzy Rajman</i> : Cystersi na terenach, gdzie „bez rolników ziemia leżała lesista”. Uwagi o działalności zakonu na tzw. pograniczach w Czechach, na Węgrzech i w Polsce (XII—XIII wiek)	167
<i>Karol Nabiałek</i> : Nowe spojrzenie na początki Będzina. Przyczynek do polityki miejskiej Kazimierza Wielkiego	196

<i>Bogdan Kloch</i> : Budowa sieci parafialnej archidiecezji wrocławskiej w średniowieczu	216
<i>Sobiesław Szybkowski</i> : Pochodzenie Chodeckich herbu Ogon oraz ich związki rodzinne z Umieńskimi i Lubińskimi	240

Artykuły recenzyjne i recenzje

<i>Monika Saczyńska</i> : Penitencjaria Apostolska — (nie)nowy obszar badań. Na marginesie ostatnich edycji źródłowych. <i>Repertorium Poenitentiarie Germanicum</i> . Bd. 9: <i>Pius III. und Julius II. 1503—1513</i> . Text und indices bearb. von Ludwig Schmugge. Berlin—Boston, De Gruyter, 2014 (2 Bände, ss. XXXII, 452 i ss. 252); <i>Supplications from England and Wales in the Register of the Apostolic Penitentiary 1410—1503</i> . Eds. Peter D. Clarke, Patrick N.R. Zutshi. Vol. 3: <i>1492—1503</i> . Woodbridge, Suffolk, The Boydell Press, 2015, ss. XV, 396	263
<i>Sergiej Polechow</i> : Kilka uwag historyka Wielkiego Księstwa Litewskiego do itinerarium Kazimierza Jagiellończyka. Grażyna Rutkowska: <i>Itinerarium króla Kazimierza Jagiellończyka 1440—1492</i> . Warszawa, Wydawnictwo Neriton, 2014, ss. 422, 8 s. map	287
<i>Sobiesław Szybkowski</i> : Jagiełło, Witold, Zofia Holszańska i polityka dynastyczna. Wioletta Zawitkowska: <i>Walka polityczno-prawna o następstwo tronu po Władysławie Jagielle w latach 1424—1434</i> . Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2015, ss. 372	300
<i>Ilona Matejko-Peterka</i> : <i>Książęta, pieczęcie i władza. Studium ze sfragistyki Piastów legnicko-brzeskich</i> . Warszawa, Wydawnictwo DiG, 2016, ss. 300 (<i>Marrek L. Wójcik</i>)	316
<i>Mezi periferií a centrem jagellonského světa. Registrum dvořanů knížete a krále Zikmunda I. Jagellonského z let 1493—1510</i> . K vydání připravili Petr Kozák a Krisztina Rábai. Opava, Slezské zemské muzeum, 2015, ss. XC + 412 (<i>Marrek Ferenc</i>)	325
<i>Сергей Полехов</i> : <i>Наследники Витовта. Династическая война в Великом княжестве Литовском в 30-е годы XV века</i> . Москва, Индрик, 2015, ss. 712 (<i>Adam Szweda</i>)	329
<i>Marek Mika</i> : <i>Górny Śląsk w dobie wojen husyckich. Przemysłidzi opawscy i raciborscy a rewolucja husycka</i> . Kraków, Wydawnictwo Avalon, 2015, ss. 155 (<i>Maciej Woźny</i>)	336

Sprawozdania i zapiski

<i>Magdalena Goras, Monika Łyczak</i> : Odkrycie relikwii środkowego filara gotyckiego kościoła św. Idziego w Krakowie. Sprawozdanie z interwencyjnego
--

rozpoznania badawczego archeologicznego i architektonicznego z kwietnia 2015 roku	343
<i>Teresa Rodzińska-Choraży, Zofia Jagosz-Zarzycka: Rotunda na zamku w Cieszynie w świetle najnowszych badań — komunikat . . . . .</i>	352
<i>Orient et Occident. Construction des identités en Europe médiévale. Sous la direction de Luminița Diaconu. București, Editura Universității din București, 2015, ss. 226; Dialogul civilizațiilor. Interferențe istorice și culturale / Dialogue of Civilisations. Historical and Cultural Interferences. Ed. Lilia Zabolotnaia. Chișinău, Editura Cartdidact, 2015, ss. 307 (Katarzyna Niemczyk)</i>	364
Martin Čapský: <i>Město pod vládou kazatelů. Charismatictí náboženští vůdci ve střetu s městskou radou v pozdně středověkých českých korunních zemích. Praha, Argo, 2015, 200 s. (Edice každodenní život sv. 63) (Petr Kozák)</i> . . .	366
Kateřina Pražáková: <i>Obraz Polsko-litevského státu a Ruska ve zpravodajství české šlechty (1450—1618). České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2015, 324 s. (Monographia historica. Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis, Vol. 15) (Petr Kozák)</i>	368

Wykaz skrótów instytucji, czasopism, publikacji, serii wydawniczych i wydawnictw źródłowych stosowanych przez autorów w niniejszym tomie

- AGAD — Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AMetrKra — Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie
ANKr — Archiwum Narodowe w Krakowie
AOfKr — Akta Oficjalatu Krakowskiego
BCzart — Biblioteka Czartoryskich
BP — *Bullarium Poloniae*. T. 1—6. Wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kuraśowa. Romae—Lublin 1982—1998
CDHung — *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*. Ed. G. Fejér. T. 1. Budae 1829 i następne tomy
CDSil — *Codex diplomaticus Silesiae*. T. 1—36. Breslau 1856—1936
FRB — *Fontes Rerum Bohemicarum*. T. 1—5. Praga 1871—1893
KDKK — *Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej św. Wacława*. T. 1—2. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1874—1883
KDM — *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*. T. 1—4. Wyd. F. Piekosiński. Kraków 1876—1905
KDP — *Codex diplomaticus Poloniae*. T. 1—3. Wyd. L. Rzyszczewski, A. Muczkowski. Warszawa 1847—1858; T. 4. Wyd. M. Bobowski. Warszawa 1887
KDSil — *Kodeks dyplomatyczny Śląska*. T. 1—3. Wyd. K. Maleczyński, A. Skowrońska. Wrocław 1956—1964
KDW — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*. T. 1—4. Wyd. I. Zakrzewski. Poznań 1877—1881; T. 5. Wyd. F. Piekosiński. Poznań 1908; T. 6. Wyd. A. Gąsiorowski, H. Kowalewicz. Warszawa—Poznań 1982; T. 7. Wyd. A. Gąsiorowski, R. Walczak. Warszawa—Poznań 1985; T. 8—10. Wyd.

- A. Gąsiorowski, T. Jasiński. Warszawa—Poznań 1989—1993; T. 11. Wyd. A. Gąsiorowski, T. Jasiński, T. Jurek, I. Skierska. Poznań 1999
- KTyn — *Kodeks dyplomatyczny klasztoru tynieckiego*. Wyd. W. Kętrzyński, S. Smolka. Lwów 1875
- Kw. Hist. — „Kwartalnik Historyczny”
- LB — (Długosz Jan) *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis*. T. 1—3. Wyd. A. Przedziecki. W: *Opera omnia*. T. 7—9. Kraków 1883—1884
- MGH S — *Monumenta Germaniae Historica*. Seria Scriptorum. T. 1—31. Hannoverae 1826—1913
- MPH — *Monumenta Poloniae Historica*. T. 1—6. Lwów 1864—Kraków 1893
- MPHn — *Monumenta Poloniae Historica. Nova series*. T. 1—14. Warszawa 1946—2008
- MPV — *Monumenta Poloniae Vaticana*. T. 1—6. Wyd. J. Ptaśnik; T. 8. Wyd. E. Długopolski; T. 9. Wyd. S. Szczur; T. 10. Wyd. M.D. Kowalski. Kraków 1913—2002
- Prz. Hist. — „Przegląd Historyczny”
- PSB — *Polski słownik biograficzny*
- RAUhf — „Rozprawy (Polskiej) Akademii Umiejętności, Wydział Historyczno-Filozoficzny”
- RBM — *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae*. T. 4—6. Ed. J. Emler, B. Mendl, M. Lihartová. Prague 1892—1954
- RHer — „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”
- SHGKr — *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*. Cz. 1—4. Oprac. W. Bukowski, J. Kurtyka, J. Laberschek, A. Marzec, Z. Leszczyńska-Skrętowa, F. Sikora, J. Wiśniewski, M. Wilamowski, M. Wolski, M. Zdanek. Wrocław—Kraków 1980—2014
- St. Źr. — „Studia Źródłoznawcze”
- SUB — *Schlesisches Urkundenbuch*. T. 1—6. Hrsg. H. Appelt, W. Irgang. Köln—München 1963—1998
- UrzMp — *Urzednicy malopolscy XII—XV wieku. Spisy*. Oprac. J. Kurtyka, T. Nowakowski, F. Sikora, A. Sochacka, P.K. Wojciechowski, B. Wyrozumka. Wrocław 1990
- ZDM — *Zbiór dokumentów malopolskich*. Cz. 1—8. Wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kurasiowa. Kraków—Wrocław 1962—1975
- ZDMog — *Zbiór dyplomów klasztoru mogilskiego przy Krakowie*. Wyd. E. Janota. Kraków 1865
- ZNUJ — „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego”

Na okładce: Zamek Orawski
Fot. *Jerzy Sperka*

Redaktorzy
Taisiia Alieksieieva
Martina Bořilová
Agnieszka Plutecka
Krzysztof Wojcieszuk

Korektor
Marzena Marczyk

Łamanie
Bogusław Chruściński
Marek Zagniński

Copyright © 2016 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISSN 2080-492X
(wersja drukowana)
ISSN 2353-9720
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 100 + 50 egz. Ark. druk. 23,25. Ark.
wyd. 28,0. Papier offset. kl. III, 90 g   Cena 28 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

CENA 28 ZŁ
(+ VAT)

Więcej o książce

ISSN 0208-6336
ISSN 2353-9720